



**Hollants vree-tonneel of bly-eynt speel, op den sin b'thontt
laang vre : gherijmt over den beslooten vreed tot Munster den
30 20 der maents Jan. 1648**

<https://hdl.handle.net/1874/35901>

Koninkl 5753

447 f 167

diebbel

HOLLANTS VREE-TONNEEL

of

BLY-EYNT SPEEL.

Op den Sin

B'THONTT LAANG VRE.

Gherijmt over den beslooten VREED tot
Munster den ³⁰/₂₀ des Maents JANU. 1648.



Tot NYMEGEN,

Gedruckt by *Niclaes van Hervelt.* 1648.

HOLLANDS
VREE-TONNIEF
BLY-EYNSPEE

Op den 21

**Gelijk in krijg, het ongeval, en straf der sondē, is gelegen;
Herstelt het sich in Vredē al, die't aller stondē, is Gods zegen.**

Van de
L. H.

Te Nymegen

Gedrukt by Nijck van Erven

Wel Edelen , Eerentfesten , Sin-
rijken Heere, Mijn Heere

BARTHOLT van GENT,

Heere tot Loenen en Meynerswijck , &c.
Amptman en Dijk - Grave van Bom-
mel, Tieler en Bommeler-weerden, Ge-
deputeerde Ambassadeur van de Hoog-
Moogende Heeren Staten Generael,
Uyt de Ridderfchap en Edelen des Her-
toghdoms Gelder en Graefffchap Zut-
phen; op de *Vrede Handelingh* tot Munst.

M*ijn Heer, den Reden-vechter Salustius*
stelt in het voorhoofd van *sijn boeck*, dese
goudt *incl. waerde sprueck*: Om dat het
leven, dat wy ghenieten kort is,
behoort den mensch *sijn geheugenis* des te
langher uyt te spreyen ; ende den tijt *sijns*
welens, niet (op de wijze der redeloofse bee-
ften) met stil-swigende leegheyte door te

brenghen. Dit ontledende, en op den hoefslaegh Cice-
ronis oogh starrende, heb ick in de leegheyt niet wel
konnen leeghdig wesen. Want nauw was ick wyt het
Fock des Rechts-wijse Themis wt ontspannen, of
ben vande Sangh-Godin Clio (wiens ampt is de wel
van 't Vaderlandt verdiende mannen haeren behoer-
lijcke lof te gheven) sonder na laet op het soetste,
om mijn Heer dit haer Hollants Vreed-tonneel
tot waere danckbaerheyt op het ylents op te dragen, aen
geprickelt: en of ick dan, mijn jonckheyt, dan E.E. groote
eermaardigheyt, tot een afslaegh haer was voor houdende,
heeft het haer aldus gelieft tegens my te rede-kavelen.

De Aerdt heeft noyt onaengenaemers voort geteelt als een
ondanckbaer mensch:

toont ghy u ondanckbaer;
soo bent ghy on-aengenaem.

Hiervan kon ick noch het meest of het minst leuche-
nen, en heb haar nae volgentheyt met het alte swaeren
last op mijn teere schouders ladende, toegestaen.

Edoch waerom sou ick traghmoedig sijn, nadien E.E.
onse Geldersche Atlas, niet alleen het lastig gewicht
van het welvaaren des Hartoghdoms Gelder, tot aen het
gewunschte eynt met lust gedragen, maer tot voldoeninge
van ons aengeknochte vrunden, en dat gans Europa met

ons een, en denselven Vreed moght ghenieten wel dapperlijck sweedt, en gesweet heeft. U' Vaer over EE. dit vaersken van onse Clio wert toegesongen.

*Pacifer ex Batavis, Pacis collega Parentis
Gentius, osque Status, lingua Salutis erat.*

Mijn Heer gelieft, den goede wil van onse Muse, mitsgaders dit haer Vree-tonneel, onder de schaduwe van EE. aensienlijckheyt, om alsoo te vryer van het al te kurigh oogh te sijn, te ontfangen. Te meer, om dat het inde alonde Batauische hoofstadt, op wiens, van Cæsar gesichte. Slodt EE. het eerste sonnen light sagh, gemaect en door den druck aen het licht gegeven is.

De Godt des Vreedens geve mijn Heer, Salamons Vresamen en Nestors lange Jaaren; op den fin Jacobus cap. 5. Dat de vrucht der recht-vaardicheyt wert in Vrede gesaeydt, die Vrede maecken.

Datum Nieuwemegen
den 6. April. Anno 1648.

Mijns Heere Dienst-willigen Dienaer
R. van HAPS

SS^oLL. Studioꝝ.



THVCYDIDES (*waarde Leser*) noemt de vader-lantsche Historien, een uyt gedrukt beelt, of spiegel van het tegenwoordighe, als voorby gaende menschelijke leven; in alles, de Tonneelspeelen gelijk, alleen, dat die, den toehoorder, voor dien tyt, datse verthoont worden, de ooren-kittelen, en na het sluyten der gordinen, haer geheugh met het gesicht ontvliegghen. Hierom hebben wy u. l. niet alleen, het vermaeckelijck oogwey; voor dien tydt dat ons *Vree-tonneel* moght verthoont worden, willen vergunnen: maer het selve (soo veel doendelijck) door de druck-pars, op het binnenste tafereel van u hart, soecken in te drucken: om dat doch noyt die den arbeyd, sorgh, onkosten van de Hoogh-Moogenden Heeren Staten, als mede den grooten yver van Sijn Princelijcke Hoogheyt, overleden hooghloffelijcker gedachtenis, als tegenwoordigen, om het hooghste aerfse goet, den *Vreden*, met den Machtigen Coninck van Spanien, tot onser aller nut te sluyten, uyt u geheugh door vergetenheyt sou konnen uyt gewist worden. Wat soorg men voor ons gedragen heeft, betuygen genoegsaem haer toegestaend *Vreed-articulen*, waerin niet alleen voor de levendige, maer afgestorven lede Christi ghenoechsaem is gearbeydt. (*Vide art. 18.*) 't Is reden vry Nederlanders, dat wy met *Plato* uyt roepen, *O geluck salych Lant, wiens hoest dat Vrede mint; vale.*

Aen den wygevochten Batavier.

B'Thontt laang *Ure*, oud oorloghs-lant.

Aen fiet met riep, en naer-verstant

Recht wijsheyt vrynt: wat om den **VREED**

Tot **MUNSTER** soo veel jaeren deed

Het kloecke hoest, het mannen breyn,

Of oogh van het Lants- Algemeyn:

Laet moeyten, sorgh, schrift kouw en sweet,

Tot een eynt van ons quael en leet

Van Haer gepleght: eens sijn bedacht.

Ach! suljeroepen met een kracht

Nae Platoos sin (als voorgeseydt)

Geluckigh lant, wiens overhe yt

Eert den VREED, en bant den twist.

Noyt soo een Rijck is uyt gewist,

DEn Olijf-crans het hoofd verwacht,

Tgeen van den twist dat ennt vol-braght.

War, of hoe goet Vree Is, Can soo een Weeten;
soo Langh te Voor In kriGh-Is, tot schae gesceeten.

Aen den speeler.

Geeftighe speeler, laet u niet al te vrent voor kommen, dat wy dit VREED-TONNEEL niet op de wijze der ghemanrelde Lants Bly-cynt spelen Conincklijcke speels-perfoonen, als het wel sou schijnne te vleyschen, toe ghevoecht hebben: maer weet, dat veel soo treur, als bly-cynt spelen maeckers, in het uyt deelen van haer rollen aen Vorsten, Princen, Graeve; &c. Door haer te veel, ofte wenigh toeleggende, in steé van jonst, groote ongonst behielen, wy hoopen dat U. L. sich sal verghenoeghe, voor hooftperfoonen: MARS, PAX, DIANA, LINCO, SYLVIO, op her keurigh op gepraelt, met den milt roerende MORIO, op dit ons Vree-tonneel ten thoon te stellen. Dost ons de eer dat U. L. geestighe actie, dit Vree-tonneel vercieret: verbetert de ingekrope druck fouten, in het uyt spreecken van u rol. Laet dit u eerste Verthooningh sijn. Stelt MARS, in sijn meeste fury onder een hoop gewapende krijgers als kappende voor, en de Rasernyen als achter na de afgehouden stukken op-rapende.

Soo woelt den Wapen-Godt, so kaptmen inde landen,

Daer hy het harnas draeght, en oorloghsstandar swaeydt.

Siet, hoe de RASERNY met haer bebloede handen

Een oost van lijcken raep, die MARS heeft afghemaeydt.

Vaert wel
u konst. lievende vrunt.

P. van Haps

Namen vande Spelende par- soonen.

Mars den Wapen-Godt
Thisiphone
Alecto
Megera
PAX Godin des Vreeds
Concordia, Hollants eendragt
Religio
Apollo
Pallas
Larbæus geest
Thalia
Diana.

de Rasernyen.

Linco
Sylvio
Cupido
Ceres
Carinus
Tyter
Galathe
Mopsus
Nyfa
Vigilans, waeckent oogh
Morio, den Sot.

Het Tonneel is
Daer het speel is.

*Den inhoudt van het speel
Wyst aan hoe de Parsoonen,
Gekleet op het toonneel
Haer haaren te vertoonen.*

HOLLANTS VREE- TONNEEL.

Eerste Handelingh.

Eerste uyt komst.

MARS alleen.



Hier comt den wapē God, vernieldervande steden,
En pest vant platte-land, ic die de mensche leden
Brek als eē hallem stroo; haar ingewant verplet,
En met 't geronnen bloet de dorre aerd bevet:

Ick leve in de doot, 'k heb soo veel duysent ziele

Als d'over santjens telt, met dese staele biele

Gedreven uyt haer kluyt: daer sy noy wouden uyt,

Veel levendigh heb ick berooft van haare huyl.

In 't kappen schep ick vreught, ick jughge in het karmen

Van 't lam gehouden heir; die sonder been of armen

Op sprongen inde mijn, of door het koogel loot

Haer leeden sijnt gekort: ick schonck aen *Charons* boot

Meer zielen opeen vuer, als hy nae veele dagen

Kon over *Acheron*, *Pluto* tot offer dragen.

Ick spijs het wout-gediert, het pluym-gediert wert vet

Van d'zieleloose rompt, wiens bloet dat heeft besmet

Dit mijn al slande stael; doen ickse neder kaptē,

En met mijn harden voet haer herde hart doot stapten,

Bespoogh haer strale wont met bloet mijn harnas plaet

Dat altijt even vers en daer als lauw op staet.

2. Paral.
cap. 14.

Muster
cosmog
lib. 2. van
den 3.
Cimber
krijgh.

Nulla fi-
des pie-
tasque vi-
ris qui ca-
stra se-
quuntur.

Den *Moor* dref in sijn bloet, doen als op een dagh vielen,
 Duyfentmael duyfent mans, so dat van al dees zielen
 Niet een by 't lijchaem bleef, soo keer ick d'aerdt tot erdt
 En daer den mensch van quam daer wert hy in verkerdt.
 Den boer betuynt sijn lant (gelijck in oude jaeren)
 Met dooden beckeneels die daer verflagen waeren.
 Hoe dat het swaart meer sloeg, en't bloet veel hoger sprong,
 Hoe datter meerder vreught in desen boesem drong.
 Wanneer ick triumpheer, ment *Bellona* mijn wagen
 Getoogen van de vrees, van schrick, van moort en klagen.
 Ellendigh is het lant, alwaer mijn heerschapy
 Voert 't opperste gesach; mijn heir staet alles vry,
 Het maeyt daer't niet en faeyt, het plukt daer't niet om swetē,
 Hy die den oorlogh volghet, heeft *Iupiter* vergeten.
 By ons is geen medoogh (gelijckt den dichter seydt)
 Daer valt dan, wie der valt, daer leydt dan wie der leydt.
 Ick heb voor *Casars* tijt tot heden op dees tijden
Batavia beheert, *Civiles* most' belijden,
 Ten waer hy was verrot; hoe sijn bloet sugent stael
 Kloofden den Roomschen kop, als *Betouws* generael;
Civiles heeft de macht, en stourheydt der *Romeynen*,
 En *Cajus* hooghen moet, tot drymael doen verkleynen,
 Hy sloegh *Varo* den Prins, by het *Duyfborghs* moras,
 Ontnaem sijn staalen hoet, met 't Vorstelijck harnas.
 Doen most den Romschen *Arut* sijn veeren laeten snucken,
 Doen als *Civiles* spaer *Augustus* heir dee ducken
 Op d'oever van den Rhijn, sy gaven hem den rugh,
 En vlooten voor sijn kling (gelijck de somer mugh.)
 Waer toe dit grijs verhael? ick laet *Civiles* vaeren,
 Den man die is geweest voor festien hondert jaeren,
 Wie van u is ondaght? of weet niet vanden slaght?
 Die *Maurits* bevoght en *Vlaenderen* besaght?

Daer hitften ick aen een, twee van mijn Oorloghts helden,
 Den *Hartogh* met den *Prins*, 'k verheugh my in het melden
 Van *Nassouws* grote moet: doen dreunden d'aert door't loot,
 Doen men met een geluydt ontaelbaer koogels schoot.
 Den smock vant sulpherkruyd, ontnam de son sijn stralen,
 Daer sagh men voor mijn swaert, veel groote Ridderdalen;
 Men hiev' den speck als speck, het Spansche Donnen bloet
 Vloot van de duynen af, gelijk een water vloet.
 Ick swigh van *Tuurholts* slag, en ander meer velt slegen,
 Waer heb ick wapen Godt, *Nassow* gevallen tegen?
 Wat vooreen Zee gevecht verwont ghy *Hollant* niet?
Gibraltar, bralt tot noch, van *Heemskercks* dreun geschiet.
Heemskercke uwen naem, die hou ick op mijn klingen;
 Doen u den voet ontvloogh, ginckg' op u handen springen
 Op 't aengeklampte schip, noyt u den moet ontviel,
 Tot dat de groote pijn, uyt drongh u groote ziel.
 De faem ô kloecken *Tromp*, blaft uyt op haar trompette
 Hoe ghy met *Mavors* saus *Batavia* bevette,
 Doen ghy by 't *Brittenlant*, smeed in den Spanschen kaeck
 Met wonder snel beleyt den aengehackten haeck;
 Doen spoog *Vulcannus* uyt, veel vyer metaelen bollen,
Saturnus koogel-loot, ginck 't seylent seyl door rollen,
 De spriet vloogh inde lucht, den mast wert afgekapt,
 En eer den Spanjer sweck, was hem de vlagh ontsnapt:
 De vlam heeft op de Zee 't betarde hout gegeten;
 Vyer sprong maetroes uyt 't oogh, soo waeren sy gebeten
 Op *Maraans* schips gebroet, of Papen sugeling:
 Wat niet te water wou, most sneve door de kling:
 Den swarte pulver-damp had d'*Oceaan* betoogen,
Neptunus Godt van Zee, was root van bloet bespoogen,
Triton ontsaeck sijn horn, de water *Nymph* ontvlucht
 Verbaest van 't moort geschry en 't onder aerts gesught.

My was by na ondacht, het groote *Hollants* wonder,
 Ten ware dat *Proteus*, my daer van in 't besonder
 Te melden hat belast, hoe dat 't vernielent al
 Quam uyt het heete lant, onder *Jacobus* wal,
 Geballast met den strop om *Hollant* op te hangen;
 Maer siet ! d'onwinbaer vloer, is windbaerlijck vergangen,
 En dat verwinlijck schein, verwon 't onwinnelijck
 Door mijn dref *Pieter Heyn*, het Spanse silver-rijck
 Ontmant van sijn geschut, na *Hollants* zegen stranden;
 En schonck het Spansche gelt de *Staten* van u Landen.
Hollant dat groydt door my, daer 't hoogh en 't lagh vergaet:
 Dat schier den eenen steen niet op den ander staet:
 Is het niet een wonder ? Ja wonder boyen wonder,
 Darniet, nu veel verslogh, sijn vyant als een donder,
 En was hier niet door my ? wat heb ick nu misdaen ?
 Dat *Hollant* my verbant en nemt de *Vreden* aen.
 Hoe dus kloeck *Nassous* bloet den *Oorlogh* te vergeeten ?
 En maect met *Spanjen* *Vree*, dat op u was gebeeten,
 Als wonderjongen Vorst dat ghy u jongentijt,
 Niet als u Neven deen met my in strijt, verlijt,
Adolphus schonck de doot sijn ziel in 't bloedigh campen;
Graef Lodwijck is gestrijckt aen koogels sulpher dampen,
Adolf heeft op de plaets van my hem toe gewijdt,
 Daer hy den vyant slogh het leven uyt gespijdt,
Ernestus tweede ick, u doot ick noch benure
 Envoer dit truwich swart, ghy die voor *Roermots* muren
 In dienst van 't *Algemeen* bent door een loot ge doot,
 Doen ghy te onverzaght stont al te groot ontbloot;
Hendricus Casmyr en is die niet gevallen ?
 Daer, waer hy doende was den vyant uyt haer wallen ?
 Teroyen met sijn swaart, geklemt in d'yfere vust
 Op 't Spansche hoofst geschaart, en in haer bloet berust.

In Vries-
lant.
Op de
Moeck-
sche hey-
de.
By Santé.
Hy toont
een swart
lijnt ghe-
bonden
aen sijn
arem.

Ick weet groot-moedigh *Prins* dat ghy niet min maer meerder,
Sout kaetsen in mijn baan, sout pralen met mijn veeder:

Waer van u staal, gaf stael, doen u cer meerde H A N T
W O R P *Maraan* vā den Hengst en *Krock*: kent hem vermant:

Doen dansten u het hart, soo dat ick my verheughden

In u gevangen buydt, of Ooft van jonge deughden,

Maer leider ! tot mijn wee betouert u de *Vree*,

Als ick op *MUNSTER* denck, soo trillen my de lee.

Wat hoor ick voor geroep? waer wil men my heen hebben?

In wat nu voor een Landt, sal ick mijn Oorloghts webben

Afspoelen? my dint raet, waer sijn mijn susters nu?

Sy sijn in *Plutoos* rijck, en doen offer voor u;

Prins Pluto, wilt ghy haer voor dese reys verschoonen,

Tisiphon, *Alecto*, *Meger*, komt u vertoonen

Wat dat ghy noch vermoght, ons rijck dat is hier uyt.

Binnen
wort ge-
roepen
mars
mars,
Mars uyt
Hollant.

TISIPHONE, ALECTO, MEGERA,

Alc'samen met swarte Vleugels gevlugelt uyt.

Tisiphone.

Ick duyvels moort *Godin*, was doende met mijn buydt

Te branden op 't autaar; tot *Plutoos* offerhanden,

Doen hoorden ick 't gerught aen *Charoons* helsche stranden,

Dat hier ons rijck was uyt, doen blaecten mijn gemoet

Van toorn, soo dat ick tradt, het offer onder voet;

Den hielhont *Cerberus* in 't uyt gaen my aen noorden,

Dien ick van ydel spijde tongh den hals uyt goorden:

Wy sijn de *Raserny*, gebroet van *Saturnyn*,

Die liever in den twist als by de eendragt syn.

Ick eet het menschen hart met knarssen vande tanden,

En soo my dat ontbrickt, soo vreet ick mijne handen,

Tisiphone
toont
in de een
handt een
mensche
hart, in de
ander een
doors
hoofst.

Dit doots hoeft was mijn spijs, so lang daer vleys aen was,
 En nu brandt ick het bor, en leve van de as,
 Mijn naem is moort en, vraeck.

Alecto.

Alecto
 eē swaart
 met een
 branden-
 de croon
 op het
 hoeft.

De mijne heet benijden,
 Ick maeck dat, om een luur de groote Vorsten strijden,
 En rucken t heir te velt, ja somwel om een woort,
 Stoock ick een heeten strijdt en langh jarigen moort:
 Ick Coninckx Coningin, heb onder mijn gebieden
 Het eyndeloofse ront, wie is niet aen het strijden?
 Wat rijck is niet beroert? als *Hollant*, dat ons bant,
 Waer op dat ick de *Nijdt*, ben op het hooght gekant.
 De croon hier op mijn hoeft al barnende spijdt voncken,
 Die in den bloemmen tuyn verteeren de schoon stroncken
 Van ROOS en LELY bloem, de vlam klimpt na de lught,
 Al waerse van den *Arnt* brant veren in de vlught.
 De vyer kroon op mijn hoeft die niet op hout van branden
 Betyckent dat in 't Oost int West, Noort, Zuyde Landen
 De croonen staen in brant, van oorloghts heete vlam;
 De croone die ick dragh *Iupyn* my niet ontnam,
 Het vuer dat ick onsteck, en kan men niet licht stelpen.

Megera.

Megera
 een bran-
 dende
 torts inde
 haant.

Ick d'onrust moet u *Mars* weer aen het kappen helpen,
 Vlieght met ons nae *Lemnos*, na *Thracas*, dat is 't lant
 Daer ghy gebooren bent, en noch van Oorloog brant,
 Daer *Mahomet* renghneert, noyt salder mensch ontbrecken
 In wiens huyt ghy u stael sult tot het hecht toe steeken,
 Ghy en wy sullen sijn tot dat verkerent al,
 Sal al wat asem heeft verpletten door sijn val,
 Schoon *Hollant* Vreede —

MARS.

Hout, ick gae, daer comt den *Vreeden*,

Waer

Waerom *Hollant* voor lang, heeft bedelent gebeden;
Die singht een ander liet.

Binnen.

P A X uyt.

Vertreckt Godts geysfel roy,
't Is reden dat ick u en u gelpuys verfoy:
Daer is nu bloets genoeg vergooten met u klingen,
En leeders opgericht, om steden te bespringen,
Maect stucken van de trom dat groofve kalefs vel,
Doch hout het koper hoorn, in stede van een bel:
U trom, stom bromt niet meer *Mars Mars* na de loopgrachten
Waer in Slaedoot, die schoot, door't loot sijn doot verwachtē.
U trompet raest of blaest, geweerd, te peerdt niet meer,
U stander moet ten pronck, want ick ben *Hollants* eer.
De Sabels sijn bequaem, om d'aert daermee te kloven,
De wapens tot een spaa, te spitten in de hoven.
Men parst geen heir te velt beschort in harnas plaet,
Als *Janus* dubbelt hoeft sijn *Vreede* deur toe slaet.
Hy pralt met meerder lof, die 't wapen heeft gedragen,
Om *Vree*, die hy geniet, als die noch cans moet wagen.
WILHELM en *Wil* geen *helm*, hy mint ons *Vreeden-Rijck*,
Gelijck sijn *Steden-rijck*, en my in glans gelijk,
Ick meen *Prins* FREDERICK, die om sijn vrye steden,
Besorght was, en voor *Mars* soght my godin van *Vreeden*;
Maer ach! den *Hercules* moght tot ons aller wee
Met 't oogh om hoogh niet sien den gulden dagh van *Vree*
Waer in noyt oor en hoort, het traeng geklagh der vrouwen
Om dat haer bed. genoot leyt op het velt gehouwen
Door *Mars* bloet drinckent stael, of door sijn vinnigh loot
Is van de ziel berooft, geoffert aen de doot.
't Is so als *Mars* beroemt, het wilt wallight te eeten
Van 't lijchaem, dat hy doot, en haer heeft voor gesmeeten;

De

De aerdt ons Moder al, heeft haer van rouw behult,
 Om dat soo mennigh kint wert in haer schoot gevult.
 Ick schrick als ick bedenck, wat *Hollant* heeft geleden,
 Doen als den dollen *Mars*, uyt moorde hare steden,
 Sijn spaer doordrongh de mans. *Bellona* smeet haar sweep
 Om 't naeckte vrouwen vel, met soo een wrede kneep
 Dat haer de ziel begaf: haar buyck wert op-gesneden,
 Soo dat noyt dagh en sagh heeft mede pijn geleden.
 Dit treur-speel is gespelt op't *Ouwaters* tonneel,
 Tot *Alemaar*, *Rotterdam*, tot *Zutphen* dat geheel
 Vervult was van't geschrey (ô! grouwelijcke dingen)
 Dat d'*Ysel* niet versoep moest door de klingen springen.
 O! *Bellum bellua* stijf-moeder van't ellent,
 Niemant houdt u voor schoon, als die u niet en kent.
 Hebt ghy niet langh genoch *Germania* beseten?
 Ghy duyvel hebt den *Pals* by na als opghegeeten,
 Geefse haer Prinssen weer, want sy haer toe behoort,
 Hebt ghy niet langh genoch daer woelent in gemoort?
 Hebt ghy niet langh genoch de kinderkens besmeeten?
 In *Yrlandt* aen den want, haar hert uyt 't lijf gereden;
 Ontneemt de flam het spit, het schaepjen is al root,
 De moeder die het fiet, voelt prangen vande doot.
 Vaght af't bebloede mes, waar mee ghy nues en ooren
 Gesneden hebt van die, die Godt had uyt verkooren.
 Ontknopt den Galligh strop en geeft Godts dienaer rust,
 Sijn ziele die geniet de alder hooghste lust.
 Soo druent en stuent het lant, al waer ick ben verstoeten,
 Daer vallen wallen om, daer wert staeghts bloet vergoeten,
 Daer knevelt men den boer, daer brant sijn strojen daeck,
 Daer vlugtmen bosch waers in, daer voeltmen ongemaeck;
 Daer sterft man, vrouw van kouw, of door gebreck van eeten,
 Daer sit men sonneloos geslooten in de keeten,

Bellum
 dulce in-
 expertis.

So screut en schreut het lant, al waer het wapen blinckt
 En daer, waer van den hou het staelen lemmer klinckt.
 O wonder! dat den mensch sijn even mensch kan breecken,
 En wreder als den *Leeuw*, niet op en hout van 't steecken,
 O wonder dat den mensch sijn mede mensch door boort,
 Daer 't wilt van een geslacht het ander niet vermoort.
Heeft Gods al wijs bestuur, den mensch so weerd geschapen,
 Neen, want uyt 'smenschē beelt, can mē Gods goetheit rapen:
 Hy heeft geen woest gelaet, gelijk de leeuw of stier,
 Sijn voor-hoofd sonder hoorns, sijn oogen sonder vyer,
 Geen schubben op de huyl, geen klauwen aen de handen,
 Sijn weenen en geklagh, dat sijn de *Vreede* panden,
 Het alder wiltste Wilt, is dees natuur bewoest,
 Soo dat het in den noot soeckt aen de menschen troest.
De mensch leydt menscheyt af en wort gelijk de Beren,
 Wanneer hy toornen wil, moet hy sijn oogh verkeren
 En brullen als een draeck of swellen als een slang,
 Want die sijn wesen hout voor hem is niemant bang,
 Waer toe dit Mom-gezicht behout u menschen wesen,
 Want in u soet gelaet staet mijn naem te lesen,
 Mijn naem mijn naeckte naem is die den geest verheught
 Aen hem, die 't minste deel bewoont van waere deught
 Ick ben het soetste soet, ick ben des Heeren zegen,
 Een sikkelt toont mijn hant, voor een bebloeden degen
 Niet die het menschē vleesch, maer die het korn af maeyt,
 Dat *Ceres* nu in *Vree* op haren acker saeyt,
 In steden van den helm, draeght mijn hoofd lauwer croone.
 Ick ben de vreucht een vreugt, ick ben het schoonste schoone,
 Ick ben de eer een eer, ick ben het grootste groot;
 Geluckigh is den Vorst die mijn gezicht genoot;
 Geluckigh is het lant, daer ick mijn Hof kom houwen,
 Daer groyt en bloyt de jeugt, de deught komt vreugt te trouwē

Ick voester alles goets vertoon my in het wit,
Om dat gerechticheyt in desen boesem sit.

Het wit bereyckent bly, sou jemant connen truuren?

Hollant dat is verheucht, en wenscht den *Vreed* haar buuren

Verlanght ghy wat dees Roey by my te segghen heeft?

Is dit, wat *Mars* verbrack den Vree het wesen geeft.

Men feyt dat door dees Roey eertijts der Goden booden

Deestigen uyt het graf een groot getal van dooden:

Het oude dichters choor, voert hier door aen het licht

Hoe dat wel sprekenheyt het omgestooten sticht.

Concor- Door *Mannen van verstant* ben ick de *Vreed* verkregen,

dia, Reli- Een man van groot gewicht can 't woeste heir bewegen,

ligio, Hy slaet meer met een woort, hy dwingt meer met sijn tong

Apollo,

Als *Mars* door wapen kracht en tyranny bedwongh.

Pallas,

Thalia,

Concordia.

Ick d' *Eendracht* van *Hollant* kom u ô *Vrede* groeten.

Religio.

Ick kussenwe hant;

Apollo.

Wy buyghen vooru voeten:

Concordia.

Weest wellekom Godin:

Religio.

Vertreckt noyt uyt *Hollant.*

Pallas.

Waer vint men soeter soet?

Thalia.

Waeraengener pant?

Apollo.

Beroont u *Vrede* langh.

PAX.

Ick sal ô uyt verkooren,

Mijn toegewijde schaer, door my bent ghy gebooren
 Enghy *Hollants Eendracht* mint *Vreed*, die *Vreede* kust,
 Tot dat den *Aethnas* gloet van vyer te spoogen rust.

Al famous
 binnen.

VERTOONINGH.

Siet hier den Oorlochts Godt vertreden met de voete
 Vande Godin des *Vreeds*, syn stael bebloede plaet
 Dient nu tot een schabel, waer op d' *Hollantsche* soecte
 Met haer vreedfamen voet als Coninginne staet.

De *Vrede*
 op haren
 throon
 verselt
 met *Reli-*
gio, *Con-*
cord, *Pal-*
en Thal,
 vertreet
Mars.

De tweede Handelingh.

De Eerste uyt komst.

CONCORDIA.



DCK *Eendracht* tree op't *Vreed-Tonneel*,
 En speel mijn rol, het schoon Juweel.
Eendragt maect *macht*, *Eendracht* beroert,
 Is 't loet advijs dat *Hollant* voert.

Sy hort
 in de hant
 een boskē
 met pie-
 len, en
 hout inde
 ander den
Hollant-
sche leeu
 by den
 toom.

Met reden is het soet geseydt
 Heeft *Hollant* niet door mijn beleydt
 Gestuydt der *Spaenschen* tyrannyē
 Soo, dat het draeght den naem van vry-
 Geluckigh *Hollant* wel terecht,
 Dat mijnen bosch van pielen vlecht;
 U *Leeu* door my, naer veel aenstoot
 Heeftse tot noch in haaren poot,
 Soo trouw bewaert dat van haar al,
 Niet een genaecten tot den val;

U Leeuw door my heeft onversaecht,

Het swijn uytijnen thuyngaecht,

Uyt *Bosch* en *Graef*, gelijk het fter,

Driest uyt 't *Hollant* 't conijn in 't net.

Wat voor een stadt hy niet bedwongh?

Wat voor een slot hy niet besprongh?

Hy sprong uyt *Hollant* over Zee,

Tot op de *Westen Oofte* ree.

Maer nu hou ick hem inden room;

Niet dat ick voor sijn leven schroom,

Of dat hy quam in vyants hant;

Neen, hy is al te fel getant,

Soo ick hem niet hielin den bant,

Hy dreef *Maraan* uyt 't *Vlaemsche* lant.

De *Vreede*, die ick *Eendracht* min,

Onthout den Leeuw van sijn gewin:

Sy wil niet dat na desen tijt,

Hy tegen *Spanjen* komt den strijt,

Soo dat den *Leeuw* nu met het *swijn*

Sullengefwooren vrienden sijn.

O heyl! wie had dit oyt verwacht,

O Godt! hoe groot is uwe macht:

{Hier slaet David den groote Rues.}

Befiet den tijt, doen 't woort van Gues

Ons spotsgewies wert toe gedicht;

Doen segh ick, als Godt helder light,

Doen als de vrouw, in 't woefte lant

Ontvloot den draeck sijn felle rant,

En dan weer hoe het heden staet,

Daeryder een in *Vreede* gaet,

En hoe hy die ons leet aen deê

Ons nu om helst in ruste. *Vree*

Sal die niet roepen dat *Eendracht*
 Het laghste tot het hooghste braght.
 Als *Romen* werelts hooffsche stad
 My van haar als verbannen had,
 Doen lagh haer eer ter neer int slijck,
 En twedracht dwongh het *Roomse Rijk*:
Pompeus viel op *Cesar* aen,
 Om voor 't *Gemeen* ten strijdt te gaen,
 En *Cesar* weer schreef in sijn vlagh,
Pompeus soeckte het hooghst geslagh;
 Den *Keyser* wou niemant gelijk
Pompeus geen hooger in 't *Rijk*.
 Soo dat door al haer borger twist
 Het *Roomse Rijk* is uyt gewist
 Soo gaet het toe waer twedracht bloeyt
 Wee wee! u lant dat my uyt roeyt:
 U *Steden* storten in de sloot,
 U *borgers* vallen door het loot:
 Ellendigh lant! verwarden staet,
 Daer *Vader* *Soon* in 't strijden slaet,
 Daer *broeder* doot sijn mede *broer*,
 Daer *boer* verjaeght sijn *nabuur-boer*,
 Hoe lieffelijck is 't tot aller tijt!
 Als *vrienden* leven sonder strijt:
 Gezegent huys gezegent lant,
 Dat my houdt tot een onder pant,
 Dat my hout voor het hooghste lot,
 Waer ick my toon daer vint men *Godts*
 Is *Godt* met u geen *Coninck* dan
 U in het minste seeren kan.
Gulde Vryheyt, geloof en konst
Betoonen my haer soete jonst.

Offchoon my *Mars* tot op dees tijt
 Scheen aen te doen een fellen strijt,
 Al quam hy als den wapen Gode
 Te stormen op mijn *Eendrachts* slot,
 Soo most hy doch tot eygen schant,
 Het swaart verbreeken in de hant:
 Ja buygen sijnen trotsen moet,
 Tot een schabel van onse voer.
 Wunscht ymant dat men hem uytleydt
 Wat desen bos van piellen feydt,
 Sy is ontleent, doch wel bedaght
 Vandie f aen *Hollant* heeft gebracht.
Een seker Coninck voor sijn doot
Sijn Soonen saem voor hem ontboot,
Hy gaf een piel aen yder een
Die sy verbroocken voor haer scheen,
Licht om te doen, als 't bros gelas,
Maer doen den bos te saemen was
 (*Gelijck ickse vertoon u oogh*)
Doen vont men niemant diese boogh
Hier door heeft hy sijn Soons geleert
Dat hy bestaet, die my vereert:
 Want die aen my is Eght getrouw,
 Altijt des Heeren zegen hout,
 Altijt den Heer heeft in sijn huys,
 Een drager van sijn uytheyms kruys.
 Wat hier noch verder dient geleyt
 Heb ick *Religy* tee geleyt
 Doch een alleen bidt ick *Hollants*
 Aen my in *Vreed* te bieden hant:
 Want soo men my in *Vreed* verachte
 Wort *Hollant* weer in twist gebracht,

R E L I G I O.

VREDE wunsch ick Hollants steden,

Vrede bied ick Christi leden,

Vrede wunsch ick yder een

Die met my voor Godt verscheen :

Niet alleen, tot aen den drempel,

Maer in 't binnents van den tempel,

Met een offer van ghebeen,

Om den Vreed, voor 't Algemeen.

Wat is soeter als den Vreden ?

Gulden Vreed roept yder beden,

Wel gekomen is u voet,

Die van vreught ons jughen doet.

Hoe aengenaem sijn op de berghen

D'voeten die ons Vreed aen verghen ?

Heyligh Voeten, heyligh Hooft,

Dat om Vreden heeft geslooft :

Soo dat yder by sijn boomen,

Op den acker. op de stroomen

Sonder vrese, sonder last

Vlijtigh op sijn voetsel past. **Looft**

Looft Godt Vry-gekende Landen,
 Stampt met voeten, slaet in d' handen,

Hout van sijnen lof niet af

Die u desen Vreden gaf:

Hy de Heere moet men eeren,

En voor al syn Oost vermeerren,

Stichtet Schoolen, bouwt syn Kerck,

Dat is 't rechte Vrede werck:

VWant in Vrede syn de tijden

Dat sich Wijsheyt moet verblijden,

Die dan pralent op haar throon

Thoont de werelt haer ten thoon.

Godt stort als een vroegen regen

Over Hollant synen Zegen,

Dit is 't Lant, daer honigh soet

En melck uyt der aerden vloed.

(Hollants Maeght, laet bitter Romen)

Noyt niet in u booter komen:

Drinckt u Lamtjens uyt mijn stroom,

Soo geven sy d'Ouw soete Room.

Hout my als u bal van d'oogen,

Soo sal uwen Godt niet doogen,

Dat

*Dat de een of d'ander Vorst,
Die nae uwe Vryheyt dorst
Sou u steden connen seeren.*

*Maar soo sonden u beheeren,
't Scheyfel tusschen mensch en Godt,
Wort ghy u vyanden spodt.*

*En dat kont ghy hem niet wieten,
Soo deè hy d' Israellieten,*

*Doen sy traden van hem af
Sloogh hy haar met straf op straf:
Soo een Godt is hy noch heden,
Hebt ghy Vreed soo hout den Vreden;*

*Vrede segh ick met u Godt,
Sijnen Vreden is een slot,*

*Sijnen Vreed sal langer duuren,
Als gegooete staelen muuren.*

*By hem, die dit boeck veracht
Heb ick noyt een naght vernaght;
Mijn vreught is in dese bladen,
Laet u met geen last beladen*

*O mijn volck! niet meer als hier
Godt vereyft op dit pampier.*

Daer gewoont, heeft sond betoogen,

Ben ick ylent af gevloogen:

Sou ick blyven daer men laeckt,

Hem die voor haar ziele waeckt?

Neen, want op sodanigh Babel

Vet Godt sijn strenghe slaende sabel:

Veer van my alsoo een lant

Daer sonden bralt d' over-hant.

Sal ick Hollant by u blyven?

Moet ghy aen u Godt beklyven:

Siet toe dat in stee van Vree

Niet wort gehoort ô wee! ô wee!

Moorden, schryen, roven, branden

Sullen woonen op u stranden,

Soo ghy niet den Vreden tijt

Tot Godts Lof en Eer verslijt.

Vreden hebt ghy niet verkreegen,

Om te meer wellust te pleegen,

Of om beter Bacchus naght

Door te brengen sonder waght.

Neen, maer om u Godt te loven,

Die beneden siet van boven.

Toont u menschen en geen vee,
Soo bebout ghy uren Vree.

Binnen.

VERTOONINGH.

Hier wort de Vreed, haar hoof, verciert met een schoon croon,
Die haer *Religy* vloght, en *Eendracht* heeft geschoncken.
Dees harders al te saem, die stellen haar ten thoon
En offeren op 't altaar van *Vrede*, vreesaem stroncken.

Religy
en Eendracht
houwen
haer de
kroon
op 't
hoof.

De Twede uyt komst.

P A X.



Ert die smede,
My de Vrede,
De gebede,
Van u stede.

Sijn verhoort.

Mars vertrede
Door mijn eede
Leydt benede,
Hy die dede,
Schad en moort.

Soo langh 'k Vrede,
Sal bestede,
Mijne lede,
Wel besne de

Tot Godts eer.

Sullen Zeden,
Wijse reden,
Nu van heden
Sijn bestreden

Nimmermaer.

Carinus,
Tyter.
en Gala-
tha met
stomme
Harder-
innen uyt

Tyter.

Godin die in het Stricht van *Munster* bent gevonden
En naer een wijsbeleydt, bent *Hollant* toe gesonden.

Wy harders (als behoort) die buygen onse kny
 Voor u ; en looven Godt, die druck verkert in bly.
 Wy harders by ons vee, door overlegh van jaaren
 Beswangert met gepeyns , wat *Hollant* was ervaaren:
Filander grijs gehaart, verhaelden wat ellent
 Door oorlogh was ontstaen, (aen hem noch wel bekend)
 Den oude meer bebreynt, dan jemant van ons allen,
 Verhaelden ons wat *Rijck*, door oorlogh was vervallen,
 En hoe dat *Hooghduyflant*, eer het den oorlogh sagh,
 Een lant, was vol endol van weelden engelagh,
 Maer lieder ! soo getemt, van vreughden afgeslooten,
 Haar steden uyt geput, haer muuren omgestooten,
 Haer borgers gedoot, haer maeghden geonteert,
 Door hongers, kouw, en douw, veelaen de doot vereert.
 Van daer op *Engellant*, een lant, waer voor het strijden
 Of burgerlicken twist, de ingeseete lijden
 Tot roeringh van de milt, *Mars* voerden op 't tonneel
 Tot schou-speel, hoe *Hollant*, most dansen na syn feel
 Van stom-brom kallefs vel (om dat 't u had verlooren)
 Maer laes ! den wapen Godt, heeft het haar soo doen hooren,
 Dat niemant meer en vraeght, hoe strijdtmen in *Hollant*.
 Sy sien hoe wreed hy smeed haer kinders aen de want,
 En hoe de vrouwe baart, die soon en man sagh hangen,
 En hoe de moeder flauwt, ja voelt de doot haer prangen,
 Die met haar ooghs beschout, hoe dat haer eygen vrucht
 Gesteecken aen het spit, braet door de heete lucht.
 Hy had noch meer geseydt, ten waer dat uyt ons oogen
 Ontvloot een traenen stroom; ons hert kon niet gedooogen
 Dit al te treur verhael ; en naer een wiel bedaert,
 Opent *Caryn* sijn mont (en heeft ons dit verklaert)
 Waer toe dit vrent verhael, door snuffelt onse landen, !
 Hoe daer den Oorlogts Vorst, heeft lang ons schoon waranden
 Ons velt. gewas vernielt; het stroo-dack van ons hut,
 In twemaal in een jaer, ontstoolen onse kud.

Het woort was nau geseyd, of wy hebben vernomen
 Een wel bereden bood, van *Munster* af gekomen;
 Wy ylent na hem toe, myn vrunt wat goede maar?
 Tot antwoord riep hy dit, den *Vreed* is waerlijck klaar.
 O Hemel! wat voor vreught ghenoten onse zielen,
 Van blyfchap wy te saem, voor Godt op d'aerde vielen
 En riepen groote Godt: wat doet ghy by *Hollant*!
 Komt gaen wy, was myn woort, en kussen haar de hant,
 O! over soete *Vreed*, u autaar doen wy smuecken,
 En yder sal het sijn, tot uwen offer ruecken.

Sy doen
 offerhant
 opt autaar
 vande
 VREDE.

Ick offer d'Olijftack.

Tyter.

En ick den Pallem stronck.

Galathen.

Carynus.

En ick het vette Lam, dat my *Amyntas* schonck,
 Onsteckt Godin het vyer, en laet ons offer branden;
 Tot danck van uwe comst doen wy u offerhanden:
 Onsteckt Godin het vyer, en brant ons offer wel;
 Wysijn voor vry gekent en waren noyt rebel.

P A X

V offranden,
 Vreesaem panden,
 Sal ick branden

Op t autaar,

Tot Godts eere:
 Hy de Heere
 Sal begeere

V hert klaar,

Van de sonden,
 Niet geschonden,
 Maer gebonden,

Aen sijn wet.

Vreught te raepen,
 Harders knaepen,
 By u schaepen

Onbelet.

Kont ghy hede
 In den Vrede:
 En benede

In't groen dal.

Lamtjes weyde,
 Of op d'heyde
 Haer verspreyde

Over al.

Hadertnus,
Oefent minne
Met u finne

By u Vee.

Wilt niet fluren,
Laet het truren
In dees uren

Van de Vree.

Laet het strijden,
Wilt verblijden
Vree aen bijden

Die u mint.

Leeft in Vrede
Die van bede
Tot mijn Vrede

Bent gefint.

Wy dancken u Godin, en keeren weer in vreughden
Tot ons wit wolligh vee, dat fich met ons verheughden
Doen d'aengenamen bood, ons broght de soete maer,
Van u wel-comme comst.

Carinus,

Ick blijve u dienaer.

Tyter.

En icku minste slaf.

Galathea.

En wy u dienaersche.

Binnen.

Morio.

Toe de
gordin,

Ick renne na u woort, ja vliegen naer u lesse
En tot u naerswifken ben ick noch t'onbequaem,
Soo hoogh bent ghy geacht van my en haer te saem.

Binnen.

De derde uyt komst.

Morio en Maet.

M O R I O.



Oort koorn bloem hoort een reys, hoe staet u
den Vree aen?

Maet.

Wat hoetelt my den sot, hoe soue my aē staen.

Morio.

Hoe koorn-bloem benje quaet.

Maet.

Ick laep ju strax aen d'ooren.

Morio.

Ghy laepten het daerna dat ick niet meer sou hooren.

Maet.

Wat Koorn 't bloemt desen nar.

Morio.

Hoe vriend je bent niet gauw,

Want onder bentje grau en boven bentje blauw.

Maet.

En ghy bent een maeck-sot en dat al om het kofien,

Morio.

Dats waer koorn-bloem, maer hoort wat loofje so een bosien.

Maet.

Wel dry stuyversfooje 't meent of anders laet my gaen,

Morio.

En soo 't u niet gelieft soo blijft een wieltjen staen,

Jemoet

Hytreckt
hem dem
ajun Korf
vanden
rugh.

Je moet met u ajun soo duyr nu niet meer wesen,
 Want g'hebt nu op de strom geen vyanden te vresen,
 Ghy coopt geen buskruyt meer, geen roers of brande lont,
 Ick weet datje den bosch vry minder geven kont,

Maet

't Is waer myn vrient 't is waer, wy connen op de baeren,
 Godt zy daer van geloof nu veel geruster vaeren,
 Ick weet hoe ick van vrees, my had by nae bedaen.

Morio.

'K geloof dat ghy 't wel hebt de Pijp uyt laeten gaen,

Maet.

Daer had ju nues niet by.

Morio.

'K falt oock niet beroemen,
 Ick geef niet om de ruck van sulcke koorne-bloemen.

Maet.

Ja spotje vry daerme, ghy weeter niet veel van
 In plaetse van een roer wencktmen nu met de kan,
Adjen.

Morio.

Adjeu Koorn-bloem, wanneer sult ghy weer komen?

Maet.

Soodray als ons den wint sal dienen op de stromen.

Morio.

Waer vaertje hier van daan?

Maet.

Daer men niet stil en leydt.

Of anders na den Haagh, soo hebje recht bescheydt.

Morio.

Ey vrient sout ghy dien brief voor my willen bestellen,
 Het is een goede maer, men sal u duym-kruyt tellen,
 Sy komt van Munster af, sy handelt vanden Vree.

Maet.

Masi.

Ja so' der gelt af komt, soo geeftse my al mee.

Morio.

Daer is geen twijffel aen, daer sal wel gelt af vallen:

Mact Binnen.

Soo veel als ick hier heb, veel min als niet met allen,

't Opschrift hout aen myn Heer die noyt gebooren is

Den inhout wit pampier sijn meningh gaet hem mis:

Den koorn-bloem sal van spijt de blauwe mutz af smijten,

Doch wat geef ickter om, hy kan my hier niet bijten.

En op den eersten dagh, van ouw en nieuwen styl.

Soo gae ick met mijn heer na Spanjen in *Madryl.*

Binnen.

De derde Handelingh,

Apollo op den troon sittende, aen wiens
syd' *Pallas* staet:

Ick wijsheyt's opperhoofst, op mijnen throon gestegen
Ben voerder van de Rey, der susters alle negen:

Mijn wijsheyt haer bestraelt, mijn harpe haer verheught,

In *Vrede* schint myn son, in *Vrede* schep ick vreught.

Athenen is geweest, wijs *Romen* is vervallen,

En wat nu *Romen* heet, versuft in wijsse mallen:

Parnas en *Helicon*, ons toe gewijden bergh,

Daer van en raept den *Turck* nu niet als sotte mergh.

Wy schateren met den *Griecck*, en wy belachen *Romen*,

Dat door *sophistery* verviel in dwale dromen.

Ick *Apol* spreek Hollants, een tael die hooger comt,
 Als die den grieckſche kray met volle kaeck wt bromt;
 Of de latynſchen raef, heeft crasſent wijt gedrongen,
 Of als den franſchen haen heeft krayent wt gefongen.

O galli ſander gal met reden heet ghy wael

U tael die is verwaelt, het duytsch was eerst u tael.

Hollant behout haer ſpraeck en laetie niet verwaelen

Van 't over-zeefche ſchuym: het praelt met eyge taelen,

Geen uyt-heyms Juck gewent, en op een vryen gront,

Is dat het noch van outs, behout ſijn moeders mont.

Waer vintmen nu *Orpheus*? waar al de oud' *Poeten*?

Wiens dicht, noch niet en light, heeft onſe eeuw vergeten.

Homerus is tot aſch, *Pindarus* is verteerd;

Maro die heeft geleest, *Naso* in aerdt verkeerdt,

En was *Phytagoras* van meeningh niet bedroogen,

Soo ſegh ick, dat haar geeft, was met der woon getoogen

In 't Rijm ſingent gediert, dat *Hollant* veel uyt broeyt.

Pallas.

't Is reden dat *Hollant* (myn heer) in wijsheyt groeyt:

Had Grieken een *Atheen* of wijsheys winckel krame,

Daeruyt (gelijck men leeft) haar hooghte geeften quame

Soo thoonter *Hollantses*; daer is 't vermaart *Atheen*

Van *Leyden*, *Vterecht*, het *Groenings* ongemeen,

Het *Franikers* niet min, het *Gelders*, *Harderwijk* en

Het *Nyſonſche Breda*, (en ander dergelijken)

Als dat, dat aen de Zee, en dat aen d' *Yfel* lighr,

Daer d' *Hollants* *Cicero* heeft d' eerste vaers gedicht:

Uyt deſe ſijn ontſtaen ontalbaer wiſe mannen,

Die in haer moeders tael, duck hebben ingespannen

Het ſoet, meurgh van haer breyn, om aen den klaren dagh

Tebaaren ſoo een werck dat *Hollants* lachent ſagh.

Apollo

Apollo.
Wat sal ó wijse maeght op 't laest van *Hollant* komen?

Pallas.
Daer fullen wijsheys Vorst uyt vlieten water-stromen
Van 't alter wijste wijs.

Apollo.
Waer fiet men soo een laut!

Pallas.
Ick ben daer aen geheght als wijsheys onder panr,
Ick die uyt *Jupijns* hoest ben soo ick staē gebooren,
Ben van Haer letter jeucht tot vooghdesse verkooren.

Dees wapens voeren sy, die mijn *Paleys* betreen
Het scherp van dees mijn pijck, beduyt een scherrep breen.
Een ongeschafden kop en kan geen wijsheyt dynen:

Al wat *Beóten* sijn, hou ick niet voor de mynen,
Mijn Hellem die om-tuynt is met den Olijf-tack,
Seydt dat men wijsheyt haelt door sweet en ongemack,
Door moct, last en arbeydt, door naerstigh onder soecken
Wat dat verholen leydt in yreemde taelsche boecken:

Want al wat *Jupijn* heeft, het beste van den hoop,
Dat is om arrebeyt en om geen gout te koop.
Den Uyl hier op mijn schilt, die wil mijn Jeught aen wijsen,
Datse gelijk als hy, met open oogen rysen,

Uyt het weeck veeren bed; waer in geen wijsheyt rust,
Hy die den slaep bemint en heeft tot my geen lust.
Wie sou de blonde maeght *Aurora* niet beminnen?
Door haer en anders geen, is wijsheyt te gewinnen:

En die haat bloose wang, niet dagh op dagh en kust,
Die heeftse noyt den brant van letter sucht gebluft.

Apollo.
Wat heeft het groote ront, wat woonter inde baaren?
Dat wijsheyt overtreest, of die met wijsheyt paren,

Die van
Beóten
waren
gehouden
voor de
botste vā
Griecke
waer van
het woort
Boi in ons
Neer-
duyt sch
komt.
Erasm. in
Adag Beó
tica Ius.
& *Mann-*
ius Iuspi-
cor à
Græcis ad
nos di-
manasse,
quod ho-
minem
stupidum
vulgo di-
cimus Boi
pro Beó-
to.

Het alder fijnste gout, het alder schoonst juweel,
 De peerl of diamant het syde of fluweel,
 Dat ons den worrem spint: sal dat den glim verdooven?
 Van 't alder hooghste goet: wie sou niet willen slooven?
 Om wijsheyt, waar aen hanght den *Vreed* van 't *Algemeyn*.
 Geluckigh is den *Prins*, die wijsheyt voeyt in 't breyn;
 Geluckigh is het Lant, daer wijsheyt wil in woone:
 Geluckigh Onderdaen, daer wijsheyt draeght de kroone.

Pallas.

Geluckigh drymael dry is *Hollant* wijsheysts Vorst,
 Dat met een drooge keel, na wijsheysts *Nectar* dorst:
 Al waar een teere pen, jong bloeysem van myn schoolen,
 Leert wat dat wijsheyt is: en hoe de gryfen doolen,
 Daer die geen *Rooms* en sprack, een ongelettert g'alt
 Door d'yver tot ons konst, heeft *Helicon* verrast.

Apollo.

Den tydt wil ons vertreck, de *Vreed* heeft ons ontboden,
 Een yder schreeudt op 't hoogst, doet vloeyen dichters *Goden*.
 Myn pen, myn drabben in't, *Apollo*, dat ick magh,
 Ter eeren van den *Vreed*, yet brengen aen den dagh:
 Komt *Pallas*, *Princes* comt, doet myn gedachten rylen,
 Dat ick, wat *Vrede* is, aen *Hollant* kan bewysen:
 Komt leert my, roept een aer, het vleghten van een veers,
 Dat ick noyt heb versoght: u keers ontsteect myn keers,
 U geeft verlicht myn geest, op dat ick nyt kan singen,
 Wat vreught dat *Vrede* is, wat schrick bebloede klingen.
 Kom gaen wy tot haer dienst, en maecken 't bitter soot.

Pallas.

Dat is het eenigh ampt dat u *Minerva* doet.

Binnen.

Den.

Den Geest van den Poët *Larbæus*
 met een Lauwrier-krans om sijn slaepe, en een
 torfse in de hant. *uyt.*

Soo draeyd het werelts ront, de doot spaert geen van allen,
 Wat oyt van d'aerde quam, moet weer tot aerdt vervallen;
 Het Goddelijck noot-loot, heeft yders dagh bepaelt:
 En voor een korten tyt, heb ick myn tol betaelt
 Aen hem, die ziel van 't lyf, en man s'cheydt van de vrouwe,
 De moeder van haar kint: geen vleesch en blijft behouwe;
 Den Coninck met den boer, maeydt hy met eene zeys:
 Hy klopt met effen voet, soo streng voor het Paleys,
 Als voor de harders hut: de doot die stelt de Cronen
 De yfer spay gelijk: hy weet van geen verschonen,
 Hy rooft, het hoofd van 't Rijck, den trotste van de mans
 Verflaet sijn doorre vust, en slicht sijn aerde schans.
 Ick lijfve-loofse geest, of schaduw in een wesen,
 Van yet, dat niet en is, maer is geweest voor desen,
 Speel onder de gedaent, van den vermaarden man,
 Wiens tong, veel vaers en song, en nu niet singen kan.
 Ick lijfve-loofse geest, wiens romp het graf kan thoonen,
 Den romp myn kloecken romp, sal ick niet meer bewoon en
 Waer uyt, doen ick met hem onlanghs vereenicht was,
 Quam d'alderhooghste vaers, die oyt de werelt las,
Hollant stont als verbaest, hoe! riepen d'hooghe schoolen:
Is Maro op-gestaen, of is hem dit ontstoolen?
 Wat leekter voor een geest, in 't groote *Amsterdam?*
 Wiens vaers veel hooger draeft, als oyt uyt *Thebe* quam.
 O noot-loot alte wreed! moght ick niet soo langh blyven
 In 't leven, tot den *Vreed*, ach! moght myn hant niet dryven.

Noch eens haar gauwen pen; die sy soo moedigh dreef,
 Doen sy den *Nassous* Vorst sijn *Wellecomst* beschreef.
 Doen sy den *Hollants* *Prins* sijn legertochten melden,
 En na gewonnen stadt, hem uyt de somer velden
 Gecroont met den laurier, triumpheerent so vaeck
 Op 't keurighst heeft gevoert, tot aen de *Haeghsche* baeck.
 Doen sy den grooten Vorst, sijn heete minne strzelen
 Of *Brandenburghs* brant soo aengenaem ging maelen
 Dat *Loyfa* sijn *Bruyt*, van 't lesen kreegh een bloos,
 Op haer *Princesse* wang, als een *Oranje* roos.
 Doen sy *Prins Frederick*, de laest' eer heeft bewesen,
 Endoor haer soeten styl, de *Weduw* en de *Wesen*
 Van *Sijn Doorluchticheyt*, heeft haer getraen gesuft,
 Door 't wiesen op haer soon, en *Fredricks* *Vrede* rust.
 Neen, die magh nu niet meer, (daer aen sy had begonnen,
 Doch door 't belet des doots, noch niet ten eynt gesponnen)
 Den langh gewunschte *Vreed* vereeren met een dicht,
 O neen, den groote serck verduystert mijn gesicht:
 Myn hand die is verstijft, de doot bedwinght myn tonge,
 Myn breyn heeft geë geheug, geen vaers wort meer gesonge
 Van my in d'eycken kist, ick leef en heb geleest.
 Waer bent ghy *Apollo*? door wien ick heb gesweeft,
 Doen ick noch was in 't vleesch: verhoort mijn laeste beden.

Apollo.

Wiens dichtersgeest is dit?

Larbens.

Waerom maech ick den *Vreden*,
 Gelijck ick heb gewunscht, niet groeten met een vaers?

Apollo.

Wat is dit voor een geest met dese tortsche kaers?

Larbeus.

Ick ben den *Larbeus* u toe gewijde dichter.

Apollo.

Wat is dat ghy versoeckt myn hoogheschoolsche stichter?

Den *Dam* die is bedroeft den *Amstel* bromt van rouw.

De *Musen*, syn bemomt en truuren met u vrouw,

Hollant bekieft de doot, u *Gildbroers* gaen verslaegen:

Keert weer prins der Poësen.

Larbeus.

Neen, alle vleesch vergaet,

En *Atropes* vol Nijts door snee myns levens draet

Eer *Clotho* was aen 't eynt, soo dat ick aen den *Vredens*

Het murgh van mijn breyn nu niet en kan besteden.

Hier om is mijn versoeck, dat uwe sang-godin

Sal haere dichters *Ry* (vol aengenaemen sin)

Op desen *Vreden* tijt, doen *Vrede* vaersen dichten:

En wie haer dat ontseydt (ten waere dat syn plichten

Hem tot wat hoogers dreef) die monstert van u rol.

Hier hebt ghy wat ick wil; ick keer weer in mijn *Hol*,

Ick ben niet die ick was, grøet die noch zijn in 't leven

En die, *Apol*, vooral, die my hebben gegeven

Een lijck-dicht t' myner eer.

Apollo.

Ick sal u wil voldoen,

Dus gaet, daer ghy behoort, ontbloot van uwe schoen.

Binnen.

De

De Twedeuyt komst.

T H A L I A.

Ick een vande Sangh-godinnen,
 Die niet meer op 't oud Parnas:
 Dat Aônia had binnen
 VVoon, maer in het Hollants gras.
 VVaer is Griecken waer is Romen,
 Dat op haere Sappho roemt,
 Laetse eens in Hollant komen,
 Daer is al haer glans verbloemt.
 Komt Aspasia gebuygen,
 Voor Schuermannnaas wijse voet,
 Pallas weet ick, sal het tuygen,
 Datse u te niete doet.
 VVil ick sussen, wil ick dromen?
 VVaer toe dient ons dit vertel?
 Ben ick wyt het spoor gekomen?
 Is dit dat ick seggen sel?
 Neen ick kom om op te drijven,
 Dat in desen Vreden tijt

Hy die vaersen plaght te schrijven

Nu geen tijt on-nut verslijt.

Op myn dichste woorden vlechter

Op Barle, hy is verdooft!

Onlanghs heeft d' al-slaende sleghter

Hem van syn gehoor berooft.

Op hoogh-draevende Poëten

Op Hugens, Vos, Vondel, Hooft

Laet noch eens aen Hollant weeten

Dat u sout niet is verdooft.

Op, op, honich soete dichters

Catz, Krul, en ghy Van der Veen,

Aengename Zeden-stichters

U Vilt tot vreught van 't Algemeen,

U wijdt siende vyer ontsteeken

Op de toppen van Parnas:

'K weet het sal u niet ontbreeken

Aen het eens gebraackte vlas,

Om de vlam daer in te raepen.

Anders neemt het hallem stroo,

U Vaer op Tyter by syn schaepen,

Songh Io, io, io.

Door de steden,
Laet u reden
Van den Vreden

Seer bequaem,

Desē daghen,
Syn gedragen
Op den wagen

Van de saem.

Ghy myn klercken
Wilt op mercken,
En gaet wercken

Vrede lof.

Laet u voeten
Gaen begroeten

Het versoete

't Spaensche Hof.

*K sal hand byden

Voor 't benyden,

Wilt bestryden

Den God Mars.

Nu moet swichten

Voor u dichten,

Vrede lichten

Het geknars

Van sijn klingen.

Niet kan dwingen

V die singen

Mars Mars mars.

Laet ons nu u dichten hooren,
Hooghe schoolsche letter jeught,
Sou u *Musa* kommen smooren
Eer te geven voor de deught?
Voor het sweeten, voor het slooven,
Voor, met vrees beswangert breyn.
Sou men die haar loof verdooven?
Die, tot dienst van 't Algemeyn,
Waaren besich om den Vreden
Soo te paelen, in 't verbont

Dat

Dat voor Hollant, nu van heden

Geen bedröch te vresen stont.

Strydt, wie dat wy sullen croonen

In het brallen van haar loof,

En 't gerucht door d' Hemels troonen

Sal verheven wyt het stof.

Ick keer weder na de Achten,

Die den groene lauwer-krans,

Sullen aen het hoofst verpachten

't Hoofst van onse dichters dans.

Bin nen.

Morio met een wijn-kan, en een glas
vol wijn. Morio.

D Aer heb ick betreden, de eeren-veste trappen,
Van het Doorluchtigh *Helsecon*, 'k verstoute my te stappen
Op den hooghen bergh *Clarnas*; ick dronck *Cantalıs* nat:
Maer weetje toe wat eynt? ick had dat woort gevat,
Hoe *Thalia* het hoofst, wou kroonen, wiens gedichten
De besten sijn van al, wiens vaers als kaerse lichten.
Ick doght 'k ben so bot niet, ick waegh wel me een kans,
Wie weet, het waer daer nae, ick kreegh den lauwer krans.
Ick aen het potteseeren, en om stof te stoffieren,
Dat het voornaemst is, om een vaers op te cieren,

Soo volghden ick den trant, van de live secke pot,
 Want yder heeft syn styl, en dat is myn Sangh-godt,
 Nu dan, hoort toe. Ick swigh, de stem wil noch niet klincken
 Daermee, wat schort u keel? souje noch wel eens drincken?
 Daer haperent strax aen, Ey daer verstijft myn tongh,
 'K wou datter yemant waer, die 't lietjen voor my songh,
 Doch 't moeter even uyt, daer dient noch eens gedroncken,
 Als ick soo moy ront ben, dan plaght ick'gaen te proncken
 Met my soet singent blat: geeft my nu volgehoor,
 O bloet, ick sal soo soet geluydt gaen brengen voor.

Hy singht.

Wat sijn de tyden sonder stryden,
 Wat sijn de Vrede tyden soet:
 Slaet in d' handen, staept met de voer.

Wie sou hem niet in Vreed verblyven?

't Is geen lief-hebber van den Vree,

Die daer sou voor den Fransman vlyden

't Is geen lief-hebber van den Vree

Die daer niet en sluydt dit sluytjen mee.

Te weeten voor
 de Fransche wijn.

Op de gesontheyt van myn Heeren,

Soo brengh ick u dit Bacchi nat,

Die daer tot Munster in de stadt,

Deden den twist in eendraght keeren:

't Is geen lief-hebber van den Vree

Die 't niet en drinckt tot haarder eeren,

't Is geen lief-hebber vanden Vree

Die daer niet en sluydt dit sluytjen mee.

Vivant d' Hoogh-mogende Staten,

Et vivat Sijn-Door-luchticheyt.

Hier

Hier nabuurtjen doet my bescheydt,
 Ebibe quaso op de maten:

't Is geen lief-hebber vanden Vree
 Die daer een dropjen in sou laeten,
 't Is geen lief-hebber van den Vree,
 Die niet en sluydt dit sluytjen mee.

Wat seghje van dat liet, brenghet het vry op de heecke,
 Bevintje wat te laf, my is ont-loopen de peeckel;
 Maer wat syn maet aen gaet, en wyck ick geen Poër,
 Ick meen foodanigh een, die noch geen sluyt-rym weet,
 Of koort voor lanck en kent: dees bescheeten 'k segh Poëten,
 Gaen vermeeten, als kax, 'k heb de konst alleen gevreeten.
 Sy sien niet op den rym, maer op den hooghen sin,
 Poep hoogh, als men het leest soo steeckter wel wat in
 Dat ick niet segghen magh: en had hy niet gesonghe,
 Men meenden dat den man, had d' alder soetste tonghe,
 Maer doen hy volsmonts songh, gelijk ick singent kreet,
 Doen luyden syn gefangh soo dreckelijck als een —
 Het heet, *qui bibit arte bibit, qui canet arte canet:*
 De werelt wort subtyl, en al daegh meer gewet.
Scis cui hoc posui? myn beste favoret.
 Heb ick niet na de konst, den Romer nyt-geset?
 't Is tydt dat ick vertreck, hy heeft er op gelet.

Binnen.

VERTOONINGH.

Siet hier den werelts loop, *Diana* mint het stryden,
 Den jaeger van wiens jaeght, het Spaensche bos noch trilt;
 Leydt hier, de booghe af, en sou hem hoogh verblyden
 Indien, dat *Silvio*, gaf Vreden aen het wilt.

De derde uyt komst.

Diana, Linco, Sylvio en Morio.

D I A N A.



Voet snelt sich ter jacht, Wilt-dryver uyt
 de wouden,
 Ontsteekt u Gallem hoorn, ghy, die so vaeck
 benouden,
 Het vluchtigh springent hert: weckt op *Linco* u oogh,
 Den daghen raet die daelt, den piel velt op u boogh,
 V stem beschreeut het velt, en maeckt de haren vluchtrigh
 Komt temt het wilde swijn, en hout den wollef tuchtigh:
 Soo in *Arcady* oydt, een harder heeft vernaght,
 Die vriend was van *Diaen*, en minner van de jacht,
 Wiens eer behalent hart, hem prickelt tot de eeren,
 En sorgh van het bosch, besluyt met my te keeren,
 Ter plaetsen; maer wat engh, waer dat vervaerlijck leydt.
 (Doch ruym en breed genoeg voor ons kloekmoedicheyt)
 Het onge-temde swijn: misschepfel der natuure,
 En schrick van 't platte-lant, en na-gelegen buure
 Van 't woeste *Erimat*; 't is eens van my gewont.

Linco.

Ovid. lib.
8. Metha.

Ick vrees als ick bedenck, wat voor een swijn ick vout,
 In 't eylant *Calydon*, veel harder als de beeren,
 Sijn ooghen spoogen vyer, geen piel kon het verfeeren:

Ala.

Atalant velt haer boogh, en troffet door het oor,
Hoe *Melèager* stack, het bleef gelijk als voor.

Diana.

Heeft vrees u hart ontmant?

Morio.

Niet met al jaght Godinne,

Ick en benniet verzaeght; maer bin verkoud van binne.

Diana.

Hier heeft her spruckwoort plaets, 't is sotheyt dat mé jaegt,
Soo op de jaght den hont, in sijnen loop verzaegt.

Linco.

Me-vrouw tot dit verhael heeft vrees my niet gedwongen,
Wat wolf, wat swijn, of beer, heeft dit stael nier door drongē
Voorsichticheyt (*Godin*) is moeder vande wijsheyt.

Morio.

En die geen forgh en heeft, op een na boven leyt:
Maer dat is niet dan wint, ick salt wel leeren krijten,
Ick meyn als 't stickt aen 't spit, soo kan het niemant bijten.

Diana.

Linco dit is myn wil, verblijft ghy soo langh daer,
Tot dat ick met myn rey voor *Jupijns* jaght outaer
Met offer van myn hart, met offer van gebeden
Tree, als ick meermaels dee, met neer-gebogen leden,
Soo sal tersnelder loop vervolgen onse jaght.

Sylvio.

Hy toeft niet op den wegh, die na de Goden wacht.

Linco.

O jaght *Godin* ick prijs het eerbewijs der Goden:
Maer datmen moelijck valt haer dienaers ofte boden,
En Roemt noyt wijsheys breyn, ick weet dat in den bant,
Morphaus sijn geheght, de voeten, hoofd, en hant,

Der Tempel priesters rey, sy sijn in slaep verdroncken,
 En door het beelt des doots, aen *Hecate* geschonckens:
 Haer en verschijnt, geen light, of heete die sy tergh
 Tot dat de blond *Auror* neer siet van gunnen bergh
 Tot in het tempel dal; hoort, 't vee haer nuchter gaepen.

Sylvio.

Voor u die mogelijck slaept, schijnt alle dingh te slaepen.

Morio.

Ja, 't is schier midder-nacht, die noch een Uyltjen vong
 Dunckt my was wel soo goet, als datmen 't swijn besprong.

Linco.

Waertoe & *Sylvio*, stelt u natuur ten toone?
 Op schoonheytsbrael-tonneel, waer toe dient u de croone
 Van welgeschaepen leen; en heusheyd van gemoet,
 Nadien, ghy die met vlijt verplettert onder voet:
 Voor my, was ick begaest, met u soo soete kaken,
 Ick schonck my aen de rust, ick liet een ander braken,
 En jaegen door het wout, het ongetoomde wilt,
 Ick leyd de wreetheyd af, en leefden inde stilt.

Sylvio.

Hoedus *Linco* hoe dus, wat schaetert my in d'ooren,
 Verfoeydt ghy nu de jaegt, daer van dat ghy te voeren
 Waert een geswooren vrunt.

Linco.

Den mensch keert met den tijt,

Diana.

En soo ghy bent verkeert, waer om met ons ten strijt?

Linco.

Daer is een seker wilt dat heeft my uyt-gedreven,
 En soo ick dat bejaegh, wil ick de jaeght begeven.

Sylvio.

Waer toe dan dit vertoef? waer meenje datje bent?

Voort

Voort, voort, eer dat het wilt ons komfte wert bekend.

Linco.

Od wase *Silvio*, waer toe soo veer te soecken,
Onnodich is 't door 't bosch, het snuffelen van de hoecken,
Daer leydt een naerder wilt schier in u eygen huys.

Silvio.

Hout, is het ons soo na, soo hoort het ons gedruys,
Thoont ons sijn leger stee.

Linco.

Dat sijn u klare ooghen,
En 't wilt u woeste hart, dat sonder mede doogen
Hem die u mint verteert,

Silvio.

Had ick het niet gedacht,
Dat ghy tot hindernis sout sijn van onse jaght.

Morio.

Gaet men op *Venus* jaeght daer weet ick op te sluypen
Soo dien ick tot een fret, om in het hol te kruypen.

Linco.

U voor-hoofst sonder voor, om-singelt met u hair,
Gelijck een goude slangh, of als de water-bair
Betaemt geen Tyters aert, of alte wreede slaegen.

Diana.

Die *Venus* heeft in 't net, en dient niet tot het jaeghen :

Siet toe *Linco* liet toe, gedenckt aen *Aetion*,

Dat hem ervaren is, u mee gebueren con :

Ick ben de Jaeght-*Godin*, en sal *Diana* blijven,

Ick sal soo langh ick leef, nae 't wilt deespielen drijven,

Dus geef ick my ten strydt.

Linco.

En ick bemin de *Vree*.

Morio.

Met hem de *Vreden* mint, met dese gaet ick mee.

Binn.

De

De vierde Handelingh.

De Eerste uyt komst.

C E R E S alleen.



Ck *Ceres* Saet-Godin, verthoon my in den *Vredew*
 Het geestigts op gepraelt, in dese maent April:
 Nu *Mars* heeft uytgebuyt, in sijne *Mars* verleden,
 Soo laght het gantse lant, over dit nieuwe stil:
 De aerdt ontslydt haer hert, de boomen thoonen knoppen,
 De beesten syn verheught, en springen in de wey,
 De sneeuw sal t' Pluym-gediert, haer keele niet meer stoppen;
 In *Vreden* sal den ploegh, door snyden d' *Hollants* kley.
 Nu *Mars* op *Venus* bed, syn eygen hadt vergeeten
 En sloegh de bloede hant, omt naeckt Goddinnen vleys,
 Heeft d' *Hollantsche* *Vulcaan* een net op hem gesmeeten,
 En smede in der eyl, my van syn schilt een Zeys,
 Op, op, *Mars* leydt verwart, gaet lant-man gaet nu saeyen
 In desen *Vreden* lent, het graan in uwe aert,
 In *Vreed* sult ghy den Ooft van uwen acker maeyen.
Mars leydt in t' net verwert, ontwapent van syn swaert.
 Danckt u *Apol* behoort, dat ghy geen tijdt versuymden
 Te wijfen aen den smidt, dat *Mars* sijn *Vrouw* besliep,
 Schoon hy op u verstoort, veel dreygementen schuymden,
 Soo leydt hy doch geboeydt in t' alderdiepste diep.

Rey

Rey van Harders en Harderinnen,
Verfelt met Mopsus en Nyfa zingende. Vyt.

1.

Vgget harders knapen
Iugget harderin
Iught, die wreught wil rapen
In het lan; gewin ;
Nu den Godt van Vreden
Heeft den Oorlochs maet
Onder voet getreden
Met sijn wapen plaet.

2.

Komt hier mellijck meysjen
Danst mee aen den rey,
Mopsus legt u zeysjen
Soo langh aen een sey.

Wand en doyst in Vreden
Na den Vreden dans,
Siet hoe in de steden
Brant de pecke-kran.

3.

Siet Ceres u velden
Springen met haer planer
Nu de Oorloghs Helden
Sien aen Vreed verpant.
Hoe soet sijn de daghen
In den tijt van Vree!
Noyt myn ooghen saghen
Aengenaemer see.

Carinus.

Het is soo als ghy singht, en salmen de lantdouwen,
In desen tyt van Vreed, niet voor een Eden houwen?
Hier is het *Tempe* dal, hier wast meer klaver-gras
Als in *Arcadien*, op de harders bergh was.
O geluckfaligh bosch ! ghy die de harders klachten
Hebt treurigh na gebooft, doen sy haer vee vernaghten,
Verheugt u nu met ons, elck blatjen zy een tongh,
Ruyft ruyfent beeckrijn ruyft, gelijk als ruyfent songh
Den *Tyber* wonder soet; dat *Sylvia* de Nonne,
Die daer vermoydt by sat; wert van den slaep verwonne,

Mars.
vidit
hanc vi-
samque
cupit po-
titurque
cupita.

En mits de zuyde-wint haer hoofd hair aerdich dreeff,
En sy soo voor als naer in diepen slaep verbleeff,
Sagh haer den Oorloghts Godt: haer fiende kreegh hy lusten,
En bluft sijn lust aen haer, en liefse slaepent rusten.

Springht rotse, bergh en dal, springht stromender evieren,
Gelijck als voor tijts sprongh, na *Orpheus* tirelieren
Het ongetemde wilt, thoont u *Dryaden* bly:

Verheught u *Najaden* wy sijn van d'oorlogh vry,
Roep *Vrede* gulde *Vreed*, hoe welkom bent ghy heden,
Wy sullen dese dagh, aen Godt in vreught besteden.
Hoort, *Philomela*, hoort, die geeft den losaen hem
Die ons den *Vreden* schonck, hoort hier haar soete stem.

De nach-
tegael
singht.

Soo raes *Aurora* ryst en toont haer morgen-straelen,
Soo sal hier 't pluym-gediert den *Vreden* lof verhaelen,
Syn tonsken looft den Godt, die 't spijt daar niet en saeyt,
Noch gadert in sijn schuur, of met de zeyse maeyt.
Waer sou een Christen ziel meer vreugden konnē wenschen?
Het harders leven is het beste van de menschen.

Wat is het hooghste hooght? is het de Coninckx croon?
Ick segh dat, diese kent en achtse niet een boon.
De kroon behoort het rijck, sijn tyt slijt hy in soorgen:
(O laes! wat leyter sorgh onder de kroon verborghen)

Hy is een opper-knecht, een slaven sonder loon,

En als *Constantyn* seydt, soo sit hy in den troon

Geboeyt met oorlog vrees: dan klinckter door sijn ooren
Sire dees, oft dien Vorst, die heeft u af gefwooren,

Dan komter weder een, en seydt syn Majesteydt,

Den vyant onverwacht, heeft soo een stadt beleyd:

Of dan is hier of daer, een van syn heirs verslaeghen,
Soo dat den Coninck selfs, verdriet de croon te draeghen.

Wie woont garn op een oort, daer het gestadich waeydt?

Den boom die 't hoogste staet, den wint het eerste maeydt.

Voor my, ick stel my voor, dien hoet te fyn een croone,
Den sceppter dese staf, en koytjen daer ick woone
Het alder trost paleys; het heir myn witte vee.

't Vernoen is het als, ick leef geruſt in *Vree*.

Hier loof ick mynen Godt, hier is 't daer ick bemercke
Het noot-loot aller dingh; wy harders binnen klercke

Van vrouw *Naturaas* ſchool; een adder of edes,

Die leert ons als een boeck en geeft ons dese les,

Te loven onsen Godt, die ons heeft menschen geſchaepen.

Wy harders in den naght, konnet uyt 't ſtarnbock raepen,

Dat Godt is die hy was, en blijft een een eeuwich *Pan*.

Tyter.

Pan is ſoo veel als al, of ſpreekt ghy van die man,

De door den Westen-wint, als hy blies in de rieten

Aen *Ladons* water-stroom, vont ſoet geluyt te gieten,

Uyt d'uytgeholde fluydt, en met de hant te slaen,

Een droef of vreughden ſanck, naer dat de vingers gaen.

Dit aepten d'harders na en ſparden hunne kelen,

En leerden op ſijn toon, op haere fluydt te quelen.

't Is *Pan* die 't alder eerst de konſt gevonden heeft,

Hoe dat men de fluydt-pijp met was te ſamen kleeft,

't Is *Pan*, die ſorghe draeght, voor harders en haar ſchaepen.

Wie ſou in desen tijdt, by ons geen vreughde raepen?

Waer in *Mercurius*, ſijn *Vree* lier tuſſchen twee

Heeft onlanghs neer geleydt, tot eeuwich ruſt en *Vree*;

Sijn lier bereyckent *Vreed*, hy vont veel ſchoone vonden,

Hy heeft de Muſjck-konſt het eerst in 't light gheſonden.

Morio.

Den haan was van *Iupijn* hem heyligh toe-betrout.

Wiens keel dat dese boer, drief tot het vlegel hout.

Mopsus.

Ick kom met neus en mont u *Tyter* an te ſchouwen,

Virgil:
Pan primo
cali-
mos:
Pan curat
oves, &c.

Men ſeyt
dat Mer-
curius lier,
tuſſchen
twee
vechten-
de, op een
gebeeten
diere, neer
geleydt
Vreed
maeckte.

Wat stoot ghy uyt de lat? hoe kont ghy het onthouwen?
Het geen dat ghy verhaelt, daer van en hoor ick noot.

Tyter.

Ghy boeren bent een volck byna in 't leven doot
Weet ghy niet dat voor tijts het harderlijcke leven
Heeft aen den Coninck selfs een soet vermaeck gegeven?

Morio het heeft uyt de gordinnen steken de.

Wat sou den *Mopsus* weeten, wat isser dat hy weet?
Die met syn eygen broer tot 't sweet sijn moeder smeet,
Of kloofte met het stael, wat sijnder plomper loeren
Als soo een eselman, een schout van hondert boeren.

Tyter.

Dreef *Paris* niet in 't velt sijn schaepjens voor hem heen,
Doen hem wert toe geseydt de overschoon Heleen,
Is niet den *Tamerlaan* gekomen van de schaepen,
Hy die den Keyser dwongh, om in een kouw te slaepen:
Ontboodmen *David* niet van s'vaders schaepen af,
Doen hem den sceppter wert geschoncken voor den staf,
Heeft *Roma* werlts heeft syn oorsprongh niet genomen
Van harders, in wiens mont de wolvin dede stromen
Als eyge vrucht haer sock! tot dat sie haer ontnam
Faustinus, die haer voeydt tot hoeders van het lam.

Galathe.

Wanneer een hooghe geest, het soet vermaeck wil malen,
Mer pen of kool-penceel, soo maelt hy groene dalen,
Soo thoont hy 't lommerbosch, soo itelt hy daer een hud
En by de keybeek den harder van de kud
Op 't keurighst op gepraalt, by hem een harderinne
Beschort met suver wit (totspeel vermaeck der sinne,)
Soo dat ick nu bevindt, dat d'harders dichter sinckt,
Dat hy geruster leeft, die uyt de bronne drinckt,
Als hy die in het hof daer deucht is uyt gebannen

Drinckt

Drinckt 't Spaensche druivennat uyt gout geslagen kannen.

In dien een soet gefanck, of liet gaet vloyent wel,

Soo is 't een harders liet, genoemt een pastorel,

Noch hoogher, siet soo Godt sijn liefde wil beschrijven.

Is dat hy hem ghelijckt by ons die schaepen drijven,

Hy weyde met sijn staf, en drencktse uyt de beech

En als den wollef quam hy niet van haer en weeck.

Ons vee dat heeft den aert syn spijs tweemaal te eeten,

Soo moet een Christen ziel, de weldaet niet vergeeten

Dat heden is vervult des lantmans lange wensch

Hout Vrede met u Godt, die vree hebt met den mensch.

Ceres.

Seer welschaeps-harderin, soo sal ick in haere schuuren

Een overdaer van koorn, van haeren acker vuuren.

Ick *Ceres* bloey in *Vreed*, ick ben de koorn-Godin,

Ick say en maey het saet door my komt lant-gewin.

Mulciber staet en smeedt, om gort met heete voncken

En makt van't swaart eē zeyts daer *Mars* me plagt te proncken.

Neemt af lant-man, neemt af den ploegh van uwe wandt

U meen ick die daer woont aen *Rhyn* en de *Maes* cant.

In *Vree* seydt den Poët, moet kaarst, ploegh-kouter straelen!

Yergeet u eerste leet, wilt daer niet van verhaelen.

Nysa.

't Is waer, maer langent tyt, ment niet verwinne sal,

Wy hebben ó Godin nu nauw een beest op stal:

Ons huys leyd over hoop, ons vee is ons ontdreven

En wat noch overichis moet men tot schattingh geven.

Ceres.

Het geen ghy *Nysa* seght dat is my al bekend,

Maer nu is uwen staet en u verdriet gewent,

Haelt nu u schaed weer in, in dese vette daghen.

Tibul.
Pace bi-
dens vo-
merque
viget.

Morio.

Ja live Saet-Godin, de boeren moeten klaghen,
Al was de viem vol speck, de schuur vol tot aent daeck,
Sy doen gelijk de fogh en norren aen den baeck.

Mopsus.

Ja wal het is nu peys, veel huysluy haer verheughen:
Maer dar het noch kriegh blief, sou ick wal leyen meughen,
Den Treves die is my, niet al te willekom;
Ick weet, waar het my schort, *elck heeft het sijn waerom.*

Ceres.

O ongeschafden boer! ô monster der natuure!
Den *Vreed*, die 't al verheught, doet die u vlegel truure?
So dat ghy voor den *Vreed*, ô fielt! den oorloght kiest,
Daer in u mede boer, sijn goet en bloet verliest.

Nysa.

Wat kalt den groot-moel al, *Mopsus* waer sijn u sinnen?
Wat isser by den kriegh voor ons huysluyd te winnen.

Mopsus.

De *Vree*, die doet u goet, ghy ploeght u eygen eerdr.

Morio.

Nu hael de droos den boer, nu weet ick wat hem deert;
Desen eerent vesten seer & cetera, is een van de pacht-boeren,
Hy is bangh me-vrou, dat hem den baes in den pot sal loeren,
Want nu gelt sijn klaegen niet, de pacht is veel te duyr,
Baes soo het u gelieft, doet af-slaght van myn huyr.
Men hout nauw op de boom een appel ofte peere,
Verleden ontnomen my, de Geldersche twee meere,

Die ick van veulens af, had op myn stal gevoert:

Men haut niet een bruy in huys, of het wort ons af-geloert.

Tegen Sondagh is 't acht daeg, had Trijn een Ham gesoden,

Wy hielen kinder-bier, ick had een ton mol ontboden,

Die soep ons een party uyt, sy namen den ham uyt de kast.

Wie hauwen niet in huys, als dat is nagel vast.

Dit

Mensura
syllaba-
rum, in
Jocoserijs
apud Bel-
gas co-
micos
non ob-
servatur.

Dit most den baes geloven, en liet de pacht al sincken,
 Om dat myn heer kool te kermis bet kost drincken,
 En dat gaet hem nu mis, nu siet den baes het lant,
 En wat het voor vruchten brenght, of kley is ofte sant,
 Siet daer vrinckt hem de schoen, hoe moy staen hem de lede.

Mopsus.

Men seydt dan wat men wilt ick hou niet van den *Vrede.*

Binnen.

Ceres.

O alder wijfste spreuck, Godt heeft het noyt gemaect,
 Dat de een niet en prees, en d'ander heeft gelaect.
 Vervloecte nickers mensch, die daer om sijn welvaeren
 Sou wenschen dat geheel, het lant dreef in de baeren
 Van d'oorloghs Oceaen, of bloet vergoote zee.

Galatbe.

Bedaert Godin bedaert, den mensch is als het vee
 Niet waert, dat hy de aerdt sal drucken met sijn voeten,
 Die niet den grooten Godt, sal met een offer groeten
 Van waeren danckbaerheyt, voor sijn bewesen goet.

Nysa.

Wat weet soo een schauwuyt wat goet den *Vreed* ons doet,

Morio.

Hy is my soo schaps niet, ick wed hy sal wel weeten
 Dat die met vlegels slaen, meer als die leegh gaen sweeten,
 Hy is het niet alleen, der narren sinter meer:
 Ick ben oock liever wijd als dicht by mynen heer.

Carinus.

Den tijdt eyscht ons vertreck, *Phaebus* die is vertooghen,
 Ick sie den hemel heeft, veel duysent *Argus* ooghen,
 Wy harders altesacm, die wunschen u den *Vree*,
 Het staet geen harder toe, te naghten van sijn vee.

Als samen binnen.

H

T weede

De Twede uyt komst.

Lincon, Cupido, en Morio.

L I N C O .



Aerom vermeten jong door booren uwe kiele
 Het harte, van myn hart? wat tovert my de ziele
 Op een te stuerse *Nimph?* sy die het wilt na jagt
 En ick die ruste min; met recht men u beklagt
 Voor *Iupyns* richters stoel, met reën waeren de Goden
 In u geboort beroert, doen se haer wert ontboden

Och was u moeder noyt geklommen uyt de zee,
 Soo was het groote ront gedurich in den *Vree*;
 Daer is noch raet genoegh, om myn piju te verwinnen.

Cupido.

Door wien, doch als door my, waer rollen u de sinnen?
 Geeft *Naso* u dien raet? gelooft doch niet den man,
 Want uyt sijn eygen dicht wies ick de leugens aan,
 Hoe hoogh dat *Crates* was in wijsheysts-school ervaeren,
 En in het eensaem bed vernacht had veele jaeren,
 Noch dreef ick van dees bosch een piel hem inden bult,
 Soo dat sijn koude borst van heette was vervult.
 En heb ick *Solon* niet, een van de seven wijsen,
 Op *Gracia* verliest, door myn gepunte bijsen?
 En heb ick met myn schicht, *Gracianus* niet gewont?
 soo dat hy geen vermaeck, als by *Thamera* vont.

Linco.

't Is waer, en ick beken, den mensch laet sich blint-hocken.
 Van u *o Cypri* wight; en maeghden konnen locken.

De minnaers (alseen mus met 't uytgewande kaf)
 Door'taentreckelijck soet, dat haer *Natura* gaf.
 Maer nu, ghy u aen my, hebt nae u wensch gestreepen,
 Waer om dan niet de *Nymph*, soo wel als my gegreepen?
 Gaet snel geveerde jongh, en jaeght haer op de jaght,
 Seght haer, waer toe de jagt, een maegt niet heeft gebracht
 Verbastert van haer soet en wreeder als een Tyger:
 Ten voeght u jonckheyt niet seght haer, (kleyn overvlyger,)
 Te rennen nae het wilt, geeft *Vreed* u wreede sin.
 Verseeckert haer, dat ick de jaght niet meer bemin.
 Gaet doet haer dit verhael, ghy *Venus* minne-stoocker.

Cupido.

De alder scherpsste piel, uyt dese myne koocker
 Die is noch veel te bot, om door de staele-borst
 Te dringen van de maecht; sy is met bloet bemorst,
 Dan jaeghtse in dit wout, dan weerom in een ander:
 Sy leeft in oorlochts vyer, gelijk als de *Salmander*,
 Gelijk den vogel is gebooren tot de vlught,
 Alsoo is sy tot strijdt en tothet velt gerught
 Gebooren onder *Mars*; doch sal ick nae u wille,
 Myn krachten spannen in, om haer wreedheyt te stille;
 Indien oyt minnen brant kan heghen aen haer vel.

Binnen.

Morio.

Sy is al aen 't hacken, ick hoor haer hoorn-gebel.

Linco.

Wat hoorje *Morio*?

Morio.

Het aen slaen van haer bracken,
 Doch eerste by ons komt, moet ick een duentjen —

Linco.

Gaet onbeschaemde nar, gaet sien of ghyse siet.

H 2

Morio.

Morio.

Sy komt. *Lin.* O vreugt! *Mor.* Houtbaes, ick seg is sy het niet,
En of sy 't al schoon was, sy sal nae u niet hooren.

Linco.

Waerom dat *Morio*? *Morio.* Om dat ghy niet wilt booren
Met haer, den bock, de geydt, den bors, den beer den das,
En jaeghen door het bosch, soo langh daer wilt in was.

Sylvio
uyt.

Linco.

Godin ick ben u slaef, hebt ghy noch lust in 't jaeghen?

Sylvio.

Linco ick magh met recht over u ontrouw klaeghen.

Linco.

Hoe, klaeghen Koningin, in wat doch voor geval?

Sylvio.

De saeck schoon u bewoest, ick doch verhaelen sal:
Ghy weert voor twaelf jaer, hoe dat wy ons verbonden
Met eeden vast aen een, en dat op sulcke gronden,
Dat niemant van ons twee, verlaeten sou de jaght
Tot dat het woeste swijn, was uyt ons bosch gebraght.
Ick die myn hooghste hoop, had op u kloecke leden
Bepaelt, bevind, dat ghy, bevreesst voor slaeg, maectt *Vreedden*,
Of om de *Munt-Godin*, die u een vos beloofst.

Linco.

Des Keyfers *Carls* advijs, heeft u de ziel beroofft,
Ghy roept *Altimmer voort*, van 't een bosch tot het ander,
Ghy krijt en seevermond, en huylt met *Alexander*;
Om dat der wouden sijn, daer 't wilt u niet en kent,
't Is eer sught jaeght-Godin, daer ghy van swanger bent:
De *Munt-Godi* spant u boogh. Waer saght ghy my oyt sijgen
Noyt stont ick voor den *Vreed*, slauwhartigh in het krijgen,
Ous moeders sock seydt neen, geen op-recht *Batavier*
Is vooreen roer bevreesst, of beeft voor het rapier.

Sylvio.

Sylvio.

Wat reden heeft u dan, gedrongen tot den Vreden?

Linco.

Wat reden, vraeght gy dat? een lidt van Christus leden
Bemint altijd den Vreed, indien het mogelijk is.

En ghy bemint den twist, en dat om (als ick gis)
Het groote Vlaemsche bosch te buygen nae u wetten,
Daerom gaet ghy ter jaeght, hierom spandt ghy u netten,

Of is u oogen wit? dat ick den Vreed af-slae

Tot dat het wilt verstoort, op u versoeck roept jae.

O neen Me-vrouw, ô neen! de jaght die is onsecker,
Hy die een ander breeckt, sal vinden sijnen breecker.

Acteon meer ter jaght, genegen als toe Vree,

Is van sijn eygen jaght verschuert voor een wilt ree.

Cresus de rickite Vorst, gevangen in het krijgen
Most door des Coninckx last tot op het brant-hout stijgen.

Den Prins Polycrates, die noyt voer als voor stroom,

Is van die hem verwon, gehangen aen een boom.

Den groot Bajasyt, doen syn heyr was verhouwe,
Dwongh hem den Tamerlaan te sitte in een kouwe.

Soo draydt de vrou Fortuyn, haer wispelturich rat,

Die onder was klimpt op, hy valt de boven sat.

Sylvio.

Waer toe dient dit verhael, wat sal my dat beduyen?

Linco.

Dat stel ick aen u selfs, ick spreeck van Marsche buyen.

Ick min, meer Vreed als gy. Sylvio

Waerom dan noch te velt? Linco.

Het is, als eens geseyt, de eer-sucht die u quelt.

Sylvio.

Niet minste niet, maer ghy, maeckt dat ick doot u Vreden

Word van het kielijck wilt, meer als voor heen bestreden.

H 3

Linco.

Te weete
Cyrus.

Herodot.
lib. 1.

Linco.

Iustin.
lib 1.

Ben ick oorfaeck van kriegh, en storte van het bloet?
 Soo houwt men my den kop, als *Cyrus* voor de voet
 Soo seyt men tot myn romp, (als men aen *Cyrus* deden.)
 Legt daer bloet-dorftich Vorst, en drinckt u bloet van heden.
 Verschoont gy u met my, dat is maer kinder praet,
 Wy weten, hoe de *Vreed* u aen het harte gaet,
 Ghy moet en wilt ten strijde.

Sylvio.

Ja daer toe heb ick reden.
 En daerom is myn wil, u *Vreed* weer te ontleden,
 En dat gy aen het wilt, u weer voor vyant klaert.

Linco.

U reden gaen niet vast, daerom bid ick bedaert,
 Laet *Vreed*, die *Vrede* mint, voor my ick sal niet jaeghen,
 Myn eens geslooten *Vreed*, en kan dat niet verdraeghen.

Sylvio.

Waertoe dan myn vertoef, ick snel my tot de jaght.

Linco.

En ick noch voor, als naer, op u bedaeringh wagh.

Binnen.

De Derde uyt komst.

PAX op den troon, en aen haer sijde
 gewapende mans, waer van eenige Vaenen en eenige
 Standaers houwen.

P A X.

O Gulde oude eeuw! hoe soet waeren u daeghen!
 Doen op het roode Gout, geen munt en was geslaegen,
 Doen gaf men my de eer, en genen oorloghts droes,
 Doen als men aen den dis, dronck uyt een houte kroes,

Doen

Doen woft men vā geen piel, van boog, van pijck, van wapen,
Niemand en was vervaert, men ginch in *Vreden* slaepen:

Maer laes! nauw was ontstaen, de snode *Munt-Godin*

Of *Mars* met sijn gespuys nam flux de werelt in.

Vervloecht moet sijn den man, die daer eerst smed de klinger,
Waerom segh ick vervloecht, hy gaffē om te dwingen

Het ongetemde wilt: maer om het roode goudt

Heeft daer, de mensch, den mensch, het hart mee afgedout.

O dat! na gout, of staet, de Vorsten noyt en dorsten,

Geē trom, gaf wreed gebrom, geē loot doorschoot de borsten,

Geenpaert en wert gesaelt, men hoorden van geen wee.

Europa was gerust, en met ons in den *Vree*.

Met ons
te weeren
Hollant.

Seer wel δ vreesaem Vorst, is daer u wijse leere,

Het Coniacklijcke hart, staet inde hant des Heere,

Hy buyght het, als hy wil, hy neygt het als een riet,

Sy konnen niet met al, als dat hy haer gebiet.

Soo haelt δ *Nedertlant*! u wegh Godts oogh behaeghden

Wert *Spanjen*, (dat voortijts, u tot den oorloch daeghden)

Met u in *Vreed* vereent: wanneer de Heere wil,

Soo maectt u vyant *Vreed*, en hout de trompet stil.

Soo moet een *Beliams-man*, die *Israel* was tegen

In stede van den vloeck, haer geven Godes Zegen.

Soo moet een *Esau* wreed, geschort in harnas rus,

Sijn broeder voor een houw, om helsen met een kus.

Soo keert het druck in bly: Godt laet sich licht bewegen,

En streekt weer in de schey, sijn uyt-getoo gen degen,

Hy geeft de Roey het vyer, wanneer men leert sijn les;

Soo drieft het peert den ploegh, en het stael oorlochts mes:

Verandert in een kaarf: den standar die wil proncken

In 't *Haaghsche* *Capitool*: versengt door pulver-voncken,

Doen sy om 't gulde *Vry*, gevoert van den Godt *Mars*

Stont midden in den snoock, van het hant-roers geknars,

Ick.

229506
56

Hollants

Ick brenghse tot haer plaets, doch laet ghy die noch vliengen,
betrouwt niet al te light; wie kan *Hollant* bedriegen?
Hout ghy noch goede wacht met vliegende bannier.

Binnen.

Vigilans.

Dat heeft altijd gedaen, den kloecken *Batavler*.
O langh verwachte maent! ô dagh waert uyt te steecken!
Met rooden inct in 't boeck, van twee en vijftigh weecken.
Het is op merckens waart, dat het was *Ianns* maent
Doen men den *Vreed* besloot; wiens dubbelde gedaent
Dat ons past wonder wel, in tijden van de *Vreden*.
Hysagh, het oud en 't nieuw, dat was, en het voorleden,
De Sonne met de Maen, den Oorloch met den *Vreed*,
Wat datmen hede doet, en wat men voormaels deed.
Dat sijnen Tempel was, in oorloch opgestooten,
En in den tijt van *Vreed*, stont wedertoe gestooten,
Leert, datmen niet alleen, in oorloch waecken sal,
Maer datmen mee in *Vree*, het oogh slaet over al.
De oude wijse stadt, heeft dit niet willen segghen,
Datmen in tijt van *Vreed*, de wapens sal af leggen.
Het heet, hout 't oogh in 't zeyl, en leeft niet in den dagh.
Is *Troyen* niet vermant, doen het begraven lagh
In slaep en heete wijn: fiet wie ghy moght betrouwe,
Daer om is 't niet vergeefs, dat ick de wacht noch houwe.
Siet; ick het waeckent oogh, bewaeck u *Hollants-tuyn*.
Myn wachthuys is gebouwt by de poort, daer den *Hayn*
Syn in-val heeft gedaen: ick sie daer of de masten
Op *Maes, Ysel, Rhijn, Wael*, den Rover aen wou tasten
Oock dien ick tot een dwanck, het op-roer van een stadt.
Lus draegh ick noch het swaert, en hou myn oude padr.

Binnen.

Gout Makt Dat het ons Can een VVeL Vree-baren tlt sljn.

E I N I S.

Handwritten signature

3-15
2-20
1-10